

Forfatter: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin

Titel: BREV TIL: Molbech, Christian FRA: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin (1813-02-09)

Citation: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin: "BREV TIL: Molbech, Christian FRA: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin (1813-02-09)", i *Christian Molbech og Nikolai Frederik Severin Grundtvig - En Brevveksling*, Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn), s. 100. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991704-000-shoot-L0019917040000038.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Christian Molbech og Nikolai Frederik Severin Grundtvig - En Brevveksling

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Fra Grundtvig.
[[Efter et Udkast.]
Udbye 9de Febr. 1813.

Kære Molbech!

Første Gang i mer end 4 Aar vare vi da hartad 14 Dage i een Bye uden at tale med hinanden, dog vor Hensigt var det ikke; Tak fordi du var hos mig, jeg vilde ogsaa været til dig, men den sidste Dag da jeg tænkte det kunde skeet, fik jeg dit Brev ind, og uagtet jeg ingenlundes. 101derved ophidsedes, som Dons kan vidne, syntes mig dog ikke. jeg strax kunde tale med dig. Jeg havde tænkt slet ikke at svare dig, og det synes dit Brev at ønske, men ved nøiere Overlæg beskattede jeg anderledes. Du bør taale at jeg taler med samme Aabenhjertighed som du har talt og jeg er vis paa at mit Hjerte banker særligere over Brevet end dit. Du forudsiger et Venskabsbrud over min Krønike, jeg har, som du veed, forestillet mig det samme, men med den Forskel at jeg tænkte derpaa med Vemod, du taler derimod om det som en ligegyldig Ting, ja, i de Øieblikke du skrev var du ingenlunde venlig sindet imod mig.

Du siger selv at min Bog har skilt mig ved en Deel af din Agtelse og Udsagnet gjordes et behov, thi hele dit Brev bevidner det, du behandler mig som en i Alder, Evner og Indsigter langt overlegen Mand kunde behandle en letsindig, dumdristig Dreng, han engang havde baaret nogen Godhed for. Troer du virkelig at den Tone klæderdig godt, troer du virkelig at du kan overse mig i Aand? Jeg maa tilraabe dig med dine egne Ord: tag dig i Agt at du ikke mener der er Meer i dig end der er!

Nei, kære Molbech, saae jeg blot paa Kraften, da vilde din Opposition være mig snare ligegyldig, men det bekymrer mig at vort Venskab brydes og endnu meer at du vil træde i Kamp med Sandheden. Dog jeg kan ikke forhindre dig, Laurbær vinder du neppe og endnu mindre Hans Velbehag, hvis Ord du vil antaste. Du spørger hvad Theologi har med Historie at gøre, det er som du spurgte hvad Gud har med Verden at gøre. Dog du mener vel Bibelen; at imidlertid denne Bog, hvorfra den saa er kommet, har saare meget med Historien at gøre, vil du dog aldrig kunne nægte, da den har bestemt Historiens Gang i 1800 Aar, og forudsat den er Guds Ord, maa den vel have samme Ret til at bedømme Menneskene med deres Idræt i det Hele som den har det i det Enkelte. Du kalder min Krønike en theologisk Polemik, og det skal den bogstavelig være, en Lære om Guddommens Aabenbarelse i Tiden, som feider paa enhvers. 102der ikke vil oplade Øiet til at se hvad der er saa klarlig tilsyne.

Du mener at jeg har skaanet de mægtige af Frygt; jeg kunde setae isinde at bede dig sige først sjerdeparten saameget som jeg, af hvad der med Rimelighed kunde have ubehagelige Følger, og da først snakke med om hele og halve Martyrer. Hvilken mægtig Mand har jeg tilbageholdt min Mening om, undtagen Napoleon? Troer du jeg frygter ham? Lad ham antaste Religjonen og da vil vi faae det at se; al Sandhed skal ikke siges; ære og tæile steel hver Kristen dem som ere satte i Høiheden, saa længe de ikke vise sig som Guds Fiender, og det har Napoleon ikke. Dn kan ikke nævne mig en eneste levende Mand som jeg har dømt uden han har seiftet paa Kristendommen; skulde jeg da blot for at prale med min Dristighed afsige en Dom over Frankernes Keiser, der endnu vilde kun være en ubeviislig Mening, derved besmitte det Guds Kald jeg har til ene at søre hans Strid, og maaste ovenikøbet soraarsage mit Fædreland Ubehageligheder? Nei, jeg har sagt Nok og agter at sige Meer som gerne kan koste mig det Kæreste jeg har paa Jorden, men du har Ret, kun for Kristendommen, ei sor miete egne omtvistelige Meninger vil jeg vove Noget.

Du mener at det er Hovmod der plager mig, at min Kærlighed i den sidste Tid er udbrændt og at min Hovmod endog gør mig latterlig s. Ex. naar jeg vil bedømme Kant og Schelling. Gud ske Lov at de to første Ting ere usande og det Værste af den tredie med, thi at jeg ved meget mere end de nævnte Domme udsætter mig for Latter, det veed jeg og bryder mig ikke saa synderlig om, thi den Skæbne har jeg tilfælles med Herrens Apostle og alle hans sande Tjenere. — Om Hovmoden har du fortalt og af denne Sygdom tro vist mange jeg er slemt besat. Nu vel, reen vil jeg ikke gøre mig, men vist er det at jeg aldrig har havt mindre siden de første Barnedage end netop nu. Kære, spørg dog dig selv redelig om det er Hovmod at underkaste hver sin Tanke Bibelens Dom og uagtet Latter og Foragts. 103er vis dog røgte dens Ærende, betænk dog alvorlig om der et er en himmelvid Forskel Paa, at fremsætte, hvab Man troer er Gubs Orb, som upaatvivleligt og at fremsætte sine egne Meninger saalebes, eftertænk dog, om du vilde kalde den hovmodig, der aldrig selv vilde have nogen egen Mening men bestandig spurgte big til Raabs og tilstod at han ene paa din Autoritet troede og talte? Eller mener du kanske jeg bruger Bibelen som et Skalkeskjul for at vinde Myndighed for mine egne Meninger? Det vilde i vor Tid kun være Bevis paa en mageløs Dumhed, da bet jo netop vækker Fordom mod en Tings Sandhed naar Man siger at den er sand forbi den staar i Bibelen; dog den visseste Prøve er at se efter om det ikke staar i Bibelen som jeg siger og hvo som ei vil det, bør tie herom.

Havde bu imidlertid Ret i at Kærlighedens Aand ikke hviler over mig og min Skrift, da var det bevist at hvordan det end hængte sammen med Hjernen var Hjertet dog ikke kristnet, men fortjener jeg denne Beskyldning? Skulde det være muligt at du ikke havde sporet Kærlighedens Aand i mine senere Arbeider s. Ex. i Saga og i Frigge, eller skulde jeg under min Krønikes Udarbejdeife afbrudt Samfundet? Molbech, Molbech! at Andre dømme mig saa bagvendt det taaser jeg, thi de kende mig ikke personlig, at du dømmer

saa, det maa jeg ogsaa taale, men det salder mig tungere, thi jeg havde Ret til at fordre mig bedre kendt af dig. Mener du virkelig at det har været mig kært at laste Saamange, hvis Uvenskab jeg nødig vilde have, troer du ikke der boer Kærlighed til Næsten i mit Hjerte, forbi jeg taler haarde Ord til dem der selv gaa paa en fordærvelig Bei og lede Andre paa den samme, eller maa ikke Kærlighed til Gud og Sandhed, ja Kærlighed til de Forblindedes udødelige Aand tvinge mig til at synes haard? Du synes selv at min Haardhed stundom er fremtvunget, skulde dette ikke have ledt dig til Eftertanke om, hvad der vel havde tvunget mig, da ingen timelig Fordel var derved at vinde men vel at tabe.

At man med Føie kan udle min Dom over Kant ogs. 104 Schelling troer jeg ikke, thi jeg har jo sagt efter hvilken Bog jeg fremstillede Kant; at jeg har sorstaaet Bogen skal jeg vel kunne bevise, Schelling er jeg slet ikke bange for at have forurettet.

Meget Mere kunde jeg have at sige. men allerede dette vil Du vist kalde vidtløftigt Skriverseri, og jeg vil derfor standse.

Nu et Par Ord om vort Forhold; du mener at jeg ikke som du kan adskille Hjertet fra videnskabelige Meninger; havde jeg ikke kunnet det, vare vi jo aldrig blevne Venner, men vil du dermed sige at jeg ikke anseer det for ligegyldigt og Hjertet uvedkommende hvad et Menneske troer om Gud, Hans Søn og Hans Ord, da har du fnldelig Ret. At jeg elsker en Kristen langt høiere end en Ukristen er ligefrem, at jeg hader alt det som ophøier sig mod Gud og Hans hellige Ord er ogsaa vist, men saalænge et Menneske aander er han ikke bortkastet fra Gud og altsaa min Broder, og i alle personlige Forhold skal han med Guds Hjelp i mig finde en mild og kærlig Broder. Det kan du da vist ikke tvivle om, at ihvad du end skriver imod mig, kan vi mødes fredelig og venlig, men vist er det alligevel at fra det Øieblik du taler et Ord imod Bibel og Kristendom, kan vi ikke omgaas som fortrolige Venner; og det Du, som er et Intet, naar det ikke er Agtelses og fortroligt Venskabs Kendemærke, bortfalder da af sig selv. Vi staa da over for hinanden som to Mennesker, der veed de skal elske hinanden som sig selv og i al Fald ere forbundne til at benytte det gensidige Bekendtskab til at lade hinanden vederfares Ret.

Du er da den første af mine Venner jeg maa sige Farvel og det for Guds Ords Skyld, gid du ogsaa maa være den sidste! Dog nei, gid det aldrig maa komme saavidt imellem os! Gid Du maatte indse, at jeg ikke er blevet din Agtelse og dit Venskab mindre værd, siden jeg lærte at agte Alt for Skin og Skal mod Kristi Kundstabs Ypperlighed! gid du maatte indse, hvor ilde det fornemme Væsen, du i den sidste Tid har paataget, klæber dig og hvert Menneske, og gid du fremfor alt maatte ydmyge dig. 105 for Herren, føle den menneskelige Aands Afmagt og Trang til Guds Oplysning, gid du maatte grue for det svælgende Dyb som oplader sig under din Fod og gribe efter den Stav, som ene kan holde og skøtte naar vi skal vandre gennem Dødens Skyggedal! Da skal vore Hjerter sammenflyde i helligt, uopløseligt Venskab, og vi skulle kun Paa Gravens Rand sige hinanden Farvel for snart at samles i Faderens Hus, hvor der evindeligt er godt at være.

Kære Ven! ihvad du gør, da betænk dig vel, lad ikke Lidenskab drive dig, men overvei rolig, hvad du med Vished og en god Samvittighed kan udsige, og dernæst hvordan det sømmer sig at tale, jeg vil ikke sige til en Ven, men til en Mand, der i det Hele dog vel kan gøre Fordring paa din Agtelse og paa Plads ved din Side i Kundskab og Forstand. Altid skal du sinde mig den Samme i Fred og i Feide, thi jeg strider ikke for mig selv men for Gud, og at vinde min Modstander er den Seier jeg ene maa attraa. — Kom de forbigangne Dage ihn, betænk om Du nogensinde har i Livet fundet mig roligere og venligere stemt, spørg vores fælles Ven Dons, som Du veed er sanddru, om min Hovmod er tiltaget og Kærligheden aftaget, og vær i alle Maader Gud befalet af

Din trofaste Ven
Grundtvig.